

samo na spomeniško-varstveno popisovanje in opisovanje stavbnih objektov, ampak bi svoje delo razširil tudi na zbiranje materiala, ki ga štejemo kot čisto etnološkega. Z njim lahko študent kompleksneje spozna in kasneje tudi predstavi kulturo obravnavanega kraja. Tako bi bil tudi prehod z etnološkega na tipično spomeniško-varstveno področje manj oster in boleč.

Študent naj bi pri terenski praksi, nekaj s pomočjo mentorja, nekaj iz lastnega opazovanja izvedel:

1. temeljno označbo spomeniškega področja s kratko zgodovino – koliko so zgodovinske prelomnice vplivale na arhitekturno podobo kraja (predvsem prva in druga svetovna vojna),

2. kratko označbo lastnosti arhitekture obravnavanega področja in kompozicije naselij; ambientno ovrednotenje in pejzažni značaj, pomembni kulturni in zgodovinski spomeniki in prizorišča bitk iz obeh vojn,

3. predloge, kako varovati kulturne spomenike in aglomeracije na obravnavanem področju,

4. v popisu naselja in posameznih objektov sestav posameznega naselja, kratko označbo posameznih ambientov, ki jih ustvarjajo stavbne gmote, kratek opis posamezne stavbe, v katerem je navedena višina (pritlično, nadstropno, dvonadstropno poslopje), strešna kritina, proporciji oken, približna označba časa in stila, v katerem je bila stavba zgrajena, in končno kategorizacija – varstveni režim.

Terenska praksa pa se lahko vključi tudi v spomeniško-varstveno akcijo v enem samem naselju. Pri tem gre za naslednje vidike proučevanja:

- natančna lokacija naselja,
- opis lege vasi,
- opis koncepcije vasi in tlorisne mreže (talna zasnova, osrednja komunikacija, dominanta),
- utemeljitev takšne lege in postavitve naselja (strateški namen, varstvo pred vetrovi),
- sakralna arhitektura v vasi,
- vaško življenje (komuniciranje prebivalcev in zbirna mesta, življenje v vasi; kmetje, delavci, upokojenci; gospodarska osnova vasi),
- opis domačij (razporeditev domačij ob glavni vaški komunikaciji, gradbene zasnove in natančen opis domačij: stanovanjske stavbe in gospodarska poslopja).

c) Največkrat poteka praksa študentov etnologije na ZSV tako, da študentje deloma spoznavajo interno delo na Zavodu, občasno pa z mentorjem obiskujejo teren. Seveda se mora v tem primeru program prakse prilagoditi trenutnemu položaju, izbira študija oz. dela, ki naj bi ga praktikant opravil, pa je odvisna od sporazuma med mentorjem in študentom.

3. V zaključni, za študente mogoče najtežji del prakse spada predstavitev na terenu zbranega gradiva, pri katerem je študentu lahko v pomoč mentor, ki mu pomaga pri sistematični ureditvi gradiva, tako da pride to gradivo tudi v arhiv Zavoda, kjer je bil študent na praksi. Pri poročilu o praksi, ki ga študent predstavi na seminarju pred kolegi, bi bilo dobro, da bi podal tudi osebne vtise o praksi, probleme, ki jih v zvezi s prakso čuti in predloge za njih izboljšanje. Praksa naj ne bi bila samo obveza, da študent nekaj naredi in pokaže nekakšne „rezultate svoje raziskave“, oz. čimveč „izpoljenih vprašalnic ali obrazcev“, pač pa mora študenta vzpodbujati k problemskemu gledanju na njegovo bodoče delo in k idejnemu ustvarjanju v zvezi z njim.

Teh nekaj predlogov v poteku spomeniško-varstvene prakse je samo začetek obravnave, ki jo bodo nadaljevali študentje–praktikanti sami. Spremembe in izboljšave, ki

jih bodo predlagali bodo pripomogle k večjemu zanimanju tudi za to področje etnološkega dela tudi med njimi in k večjemu angažiranju spomeniškega varstva v današnji družbi.

I. Miklavčič, 4. I.

OPOMBA UREDNIŠTVA:

Nenehno odpiranje vprašanj o etnoloških vidikih v spomeniškem varstvu je tudi ena od poti, ki naj razjasni mesto in vlogo etnologije na tem področju. Prav zato smo objavili prispevek kolegice Miklavčičeve, čeprav bi o nespornosti njenih pogledov lahko govorili. Upamo, da bo njen prispevek vzbudil zanimanje in seveda diskusijo tudi med tistimi študenti, ki gledajo na vprašanja spomeniškega varstva z drugih in drugačnih vidikov.

poročila ustanov

O DELU V LETU 1976

UDK 06.05: 39 „1976“

PZE ZA ETNOLOGIJO NA FILOZOFSKI FAKULTETI. Vpis na etnologijo se je v štud. letu 1976/77 ponovno zelo povečal. Od prejšnjega števila 71 rednih in 10 izrednih študentov se je število vpisanih povečalo na 104 redne in 6 izrednih študentov. V prvi letnik se je vpisalo 53 rednih študentov (14 pod A), v drugi letnik 31 (10 pod A), v tretji letnik 17 (6 pod A) in v četrti letnik

V letu 1976 so diplomirali štirje študenti: Boris Hegeduš, Vladimir Knific, Tone Petek in Ivanka Počkar. Meseca junija je magistriral Duša Krnel–Umek, asistentka za narodno etnologijo za pogovorom magistrske naloge Vas kot skupnost na Krasu.

Počitniška praksa za študente je bila organizirana z že ustrejnimi sodelovanjem ustanov. Tretjina praks je bila v okviru PZE: raziskovalni nalogi Vitanje (6) in Galjevica (2), ter etnološki seminar v Prijepolju (7). Drugi dve tretjini praks sta bili v okviru etnoloških in drugih muzejskih ustanov: Slovenski etnografski muzej (7), Dolenjski muzej v Novem mestu (4), Posavski muzej v Brezicah (3), Pokrajinski muzej v Ptujju (4), Murski Soboti (1), Mariboru (1) in Loški muzej v Škofji Loki (1); Inštitut za slovensko narodopisje in Muzejsko društvo Žiri (6), Glasbeno narodopisna sekcija ISN (1) in Zavod SRS za spomeniško varstvo (3). Večina praks se je dobro posrečila, zato bo potrebno sodelovanje še gojiti in način takega dela izpopolnjevati.

V prvi polovici septembra (od 8. do 18.) se je 7 študentov in 4 sodelavci PZE udeležilo mednarodnega etnološkega seminarja v Prijepolju. Seminar je bil namenjen seznanjanju z načinom življenja in ljudsko kulturo kmečke okolice Prijepolja. Terensko delo je potekalo v skupinah, ki so raziskovale gospodarstvo, nošo, stavarstvo in stanovanjsko opremo, družinsko življenje in šege. Udeležence seminarja so domačini sprejeli izredno gostoljubno, zato je kljub nekaterim organizacijskim pomanjkljivostim potrebno poudariti, da nam je seminar odkril popolnoma nov in nepoznan del naše domovine z vsemi njenimi značilnostmi in problemi.

Na PZE so več mesecev potekale priprave za ekskurzijo 12 poljskih študentov in 2 sodelavcev s Katedre Etnografije v Poznanju. V zameno za ekskurzijo po Sloveniji od 20. do 30. septembra bi šli študentje in sodelavci naše PZE na ekskurzijo na Poljsko. Zaradi premajhnih finančnih možnosti na PZE so se sodelavci odločili za organizacijo ekskurzije z materialno pomočjo občinskih skupščin in delovnih organizacij. Pri svojih prošnjah smo v večini primerov doživeli zelo veliko razumevanje. Na ekskurziji so si poljski gostje ogledali etnološke zbirke po muzejih, se srečali s kmečkimi gospodarji na usmerjenih kmetijah, videli več delovnih organizacij in si ogledali naravne in kulturne znamenitosti Slovenije.

Raziskovalno delo je potekalo v okviru že začelih raziskovalnih nalog: Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja — nosilec Slavko Kremenšek, Galjevica — nosilka Mojca Ravnik, Etnološka topografija Vitanja — nosilca Duša Krnel — Umek in Zmek in Zmago Šmiter ter Slovenska etnološka bibliografija — nosilec Janez Bogataj.

Duša Krnel — Umek

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ. V letu 1976 je delovni kolektiv muzeja posvetil glavno skrb urejanju in vzdrževanju muzejskih zbirk, urejanju arhiva in knjižnice, terenskemu raziskovanju in razstavam. K temu naj dodamo še delo v muzejskih depandansah: v muzeju v Goričanah, v Jurčičevem muzeju na Muljavi, v muzeju lončarstva v Podsmreki in v Adamičevi rojstni hiši v Praprečah pri Grosupljem. Za tisk smo pripravili 28. številko Slovenskega etnografa, kjer bo objavljena večina rezultatov opravljenih raziskav.

Iz bivšega uršulinskega samostana v Škofji Loki, kjer ima muzej sedaj skoraj vse svoje predmete, se nam je posrečilo izseliti vse zasebne stranke, ki so občutno ovirale dokončno ureditev prostorov za muzejske namene. V novo pridobljenih prostorih smo delo prezidali stopnišče in zamenjali staro električno napeljavo z novo. Odstranili smo troje mansardnih oken ter kupili les in opeko za obnovo strehe. V Škofjo Loko smo preselili še preostale muzejske predmete iz neprimernih depojev v Ljubljani in večjo zbirko južnoslovenskih noš, ki smo jih prej hranili v začasnih depojih v Goričanah. V Škofji Loki smo začeli postavljati nove police in na njih uredili zbirko gostilniških predmetov tako, da je ta postavitev hkrati lahko tudi občasna razstava predmetov. Uredili in opremili smo nov delovni prostor za kustose, ki bodo občasno delali v Škofji Loki. Delo je potekalo hkrati z rednim vzdrževanjem muzejskih zbirk. Tehnični oddelek muzeja je konserviral in restavriral 70 zahtevnejših lesenih in kovinskih ter 45 tekstilnih predmetov. Poleg tega je bilo v tem oddelku izdelanih 60 polic za depoje in knjižnico. Sodelavci tega oddelka so sodelovali pri selitvah predmetov, pri urejanju depojev, pri postavljanju in podiranju razstav, pri delih v depandansah itd. Naš konservator je skupno s strokovnjaki Zavoda za spomeniško varstvo SRS sodeloval pri snemanju 6 ljudskih fresk v vasi Koprivna na Koroškem. Pomembna pridobitev za tehnično muzejsko službo je nov kombi, brez katerega bi muzej ne mogel uspešno opravljati svojih nalog.

Veliko težav povzroča muzeju pomanjkanje denarja za odkupe muzejskih predmetov. Za to svojo dejavnost dejavnost ne dobiva namreč nobenih namenskih sredstev. Kljub temu pa so se muzejske zbirke v letu 1976 povečale za 234 predmetov. Med pomembnejše nove pridobitve naj navedemo 8 skrinj, med temi eno iz Istre iz 18. stol. in eno s Koroške iz 16. stol. Na Murskem polju smo odkupili 3 vozove in zbirko sodarskih izdelkov, iz okolice Ribnice smo dobili zbirko pletenih predmetov, s Cerkljanskega pa več predilnih naprav. Ob pripravah za razstavo „Gostilne na Slovenskem“ smo dobili nad 100 predmetov, največ starega pivskega posodja in gostilniške opreme. Za izvenevropsko zbirko smo pridobili 9 pomembnih predmetov. Na terenu smo evidentirali za odkup okoli 100 predmetov, največ iz notranje hišne opreme.

Knjižnica se je povečala za 724 novih zvezkov. Od tega smo 600 knjig in revij dobili v zameno za 533 izvodov zadnjega letnika SE. V arhivskem oddelku je bil dosežen največji uspeh pri prepisovanju in urejanju terenskih zapiskov. S pomočjo študentov, ki so bili pri nas na praksi, je bilo v tematsko in krajevno kartoteko vloženi skupaj 7.260 listov (3.630 enot v dvojniku). Gradivo na teh listih je bilo pretipkano v letu 1976. K temu moramo dodati še okrog 300 dokumentacijskih enot v dokumentaciji ljudske umetnosti. Muzejski sodelavci so na terenu posneli 2.300 fotoposnetkov, 400 barvnih diapozitivov in dobili 225 starih fotografij. V okviru priprav za razstavo ljudske umetnosti je bilo napravljenih 1500 fotografij. Od avgusta dalje je redno potekalo delo v foto-oddelku, ki je zaradi porodiškega dopusta kustodinje nekoliko zastalo.

V tem letu smo imeli kar 12 občasnih razstav. Sami smo jih pripravili 8; v Ljubljani so bile: „Savinjsko splavarstvo“ in „Slovenska ljudska kultura“ (obe še iz prejšnjega leta) ter „Način življenja idrijskih rudarjev“. V Goričanah smo pripravili razstave: „Z žlico po svetu“ (še iz leta 1975), „Umetnost ustvarjalcev na drugih celinah“ in „Sri—Lanka“. Z razstavo „Oblike ljudskega

življenja“ smo skupaj z drugimi jugoslovanskimi etnografskimi muzeji gostovali v ZDA, z razstavo „Savinjski splavarji“ pa v Ljubnem. Razstavo „Ljudska umetnost Kosova“ je posredoval Narodni muzej iz Prištine, razstavo „Ljudska umetnost na preslicah“ pa Etnografski muzej iz Beograda. Ambasada ZDA v Beogradu je posredovala razstavo „Tresavci“. V Goričanah sta bili dve gostujoči razstavi: „Grafična umetnost kanadskih Eskimov“ (posredovala jo je Kanadska ambasada v Beogradu) in „Mehiške maske“ (iz Narodnega antropološkega muzeja v Mehiki). Naše razstave si je ogledalo skupaj 58.986 obiskovalcev.

Od raziskovanj, ki so bila povezana bodisi s pripravami razstav, bodisi z objavami naj omenimo gostilne na Slovenskem, Ljudska umetnost, lesne obrti, aja v slovenski ljudski prehrani, lesene strehe, noša na podeželju, Prlekija, življenje Romov v Sloveniji, kultura neuvrčenih držav in afriški nakit. Končana je bila velika raziskava „Medsebojna pomoč na vasi na Slovenskem“ in o tem napisana študija, ki bo služila kot osnova za razstavo.

Skupaj z občino Grosuplje smo si prizadevali rešiti problem Jurčičevega muzeja na Muljavi, kjer lastnik upravičeno hoče preurediti hišo, postaviti garažo in še kaj. Po mnogih posvetovanjih, sestankih, predlogih in načrtih je bilo končno sklenjeno, da s pomočjo občine in KS Slovenije odkupimo celo domačijo, lastniku pa postavimo novo hišo.

V Praprečah smo do proslave 30. obletnice smrti L. Adamiča pridobili v njegovi rojstni hiši še en razstaveni prostor in preuredili celotno razstavo tako, da je poleg literarnega dela prikazano tudi Adamičeva aktivno zavzemanje za napredne sile v času političnega terorja v stari Jugoslaviji, njegov odnos do NOB in tudi na zelo prizadevno zbiranje pomoči novi Jugoslaviji po zadnji vojni.

V Goričanah smo poleg že omenjenih razstav imeli vrsto predavanj, filmskih predstav vodstev in prireditev ter proslavo, posvečeno izgnancem, ki so bili med vojno tu v začasnem priporu. Ob tem je bila tudi posebna razstava o tem koncentracijskem zbirnem centru. Od investicijskih del naj omenimo popravilo žlebov in zasilno popravilo strehe ter naročilo ekspertize pri Zavodu za zaščito materiala in konstrukcij, kako zaustaviti propadanje gradu, ki je bil ob zadnjih potresih precej prizadet.

Muzej je sodeloval z nekaterimi pokrajinskimi muzeji, s PZE za etnologijo na Filozofski fakulteti (12 študentov je bilo v muzeju na praksi), s šolami in drugimi kulturnimi in prosvetnimi ustanovami. Posebej naj omenimo pomoč pri postavitvi muzeja slovenskih izseljencev v ZDA. Muzejski sodelavci so imeli v Ljubljani in drugih krajih skupno 15 predavanj.

F. Šarf

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE, SAZU. Honorarna sodelavka A. Štrubelj je po napotkih dr. M. Matičetova preverjala celoten fond pravličnega gradiva iz inštitutskega Arhiva slovenskih ljudskih pripovedi in ga primerjala z mednarodnim kazalom Aarne—Thompson (The Types of the Folk—Tale, Helsinki, 1961), kar je temeljnega pomena za pripravljajoče se Kazalo slovenskih pravljic, ki ga ima Sekcija za ljudsko slovo v načrtu. — Prav tako so bila v teku pripravljana dela za temo Slovenske bajke in povedke. Napravljen je bil seznam časnikov in časopisov, ki jih bo še treba ekscerpirati. Vsem muzejem v Sloveniji pa je bila razposlana okrožnica s prošnjo, ali ne hranijo kaj povedčnega gradiva. Najlepše se je odrezal Gorenjski muzej iz Kranja, od koder smo že kar dobili dvaindvajset povedčnih enot. Nekaj jih je bilo pridobljeno tudi po drugih virih/poteh. — M. Matičetov je nadaljeval s terenskim delom v Reziji (Bila, Osojane), posebno dragocena pa je najdba na Njivi, kjer je našel rokopis v dveh zvezkih z enajst nabožnimi besedili iz dvajsetih let našega stoletja; ta bo v pomoč pri predvidenem ugotavljanju dediščine izgubljenih izvirnikov, ki so nastali najkasneje proti koncu 18. stoletja. Pri delu v Reziji je naletel tudi na priložnostno prevajalko iz furlanščine v rezijanščino.

V Sekciji za ljudske šege in igre je Helena Ložar — Podlogar nadaljevala delo pri raziskovalni nalogi Ženitovanske šege na Slovenskem. Gradivo, zbrano z anketo, je bilo do maja 1976 dokončno prepisano na perforirane kartone. Primerjava šeg iz Prekmurja in Porabja je pokazala, da kljub državnim mejni med njima ni bistvenih razločkov. Nato je začela obdelovati gradivo iz Ziljske doline. Pretres dosedanje literature kaže, da so dosedanja, posebno nemška poročila o ziljski svatbi zelo nekritična in neprecizna. Dr. N. Kuret je v okviru naloge Maske na Slovenskem izdelal shemo (94 točk) za sistematično členitev področja mask

na splošno, za kar ni imel nobenega domačega ali tujega vzorca. Nastavil je dve začasni kartoteki: a) razčlenjenega gradiva o maskah, b) tipološko, ki obsega vse doslej evidentirane tipe mask na Slovenskem (zoomorfne, antropomorfne idr.). Hkrati je dopolnjeval krajevno kartoteko, v kateri je bilo konec l. 1976 552 krajev, iz katerih so zbrani bolj ali manj popolni podatki o maskah, le da je med njimi zamejstvo bolj slabo zastopano. Poleg tega je že obdeloval posamezne teme s tega področja in o njih predaval ali pripravil razprave za tisk. Pod njegovim vodstvom je bila v spomin 150-letnice smrti A. Š. Drabosnjaka pripravljena razstava o njem v Prešernovi dvorani SAZU in nato prenešana v Celovec, Maribor in Ravne na Koroškem. Ob tej priložnosti dopolnjeno gradivo je bilo soliden temelj za Drabosnjakov arhiv, v katerem naj bi bila zbrana vsa dokumentacija o njem. Po navodilih dr. N. Kureta ga je uredila tajnica Inštituta Marta Koren. V inventarno knjigo je bilo do konca l. 1976 vpisanih 183 enot.

V Sekciji za materialno kulturo je bila glavna skrb posvečena pridobivanju gradiva o občasno naseljenih bivališčih pastirjev, planšarjev, poljedelcev, vinogradnikov, ribičev, drvarjev in oglarjev in urejanju zbrane dokumentacije. Zato je dr. T. Cevc obiskal čez petnajst krajev in tako sta se fototeka in diateka povečali za čez štirideset posnetkov pretežno pastirskih bivališč. S pomočjo Narodne in študijske knjižnice v Trstu je bilo pridobljeno gradivo o pastirskih in poljedelskih zavetiščih na slovenskem Krasu in v tržaški okolici, s sodelovanjem Goriškega muzeja in s strokovno pomočjo arhitekta V. Kopača pa tehnična dokumentacija štirih „hišk“ iz okolice Koprive. — Na pobudo za Madžarske je dr. T. Cevc pripravil za madžarsko strokovno revijo oris pastirskih zavetišč na slovenskem alpskem in kraškem področju. Predmet njegove študijske obdelave so bile tudi otroške igrice „buše“ — za ped velike lesene figurice govoda; pregled povojnega proučevanja gromotne kulture na Slovenskem in predstavitev sodobnih etnoloških pogledov nanjo pa je strnil v prispevku „Etnološka pričevalnost materialne kulture“ (v tisku).

Knjižnični fond se je povečal za 369 knjig in 304 zvezke revij in časopisov.

Večina sodelavcev ISN je sodelovala tudi pri pripravi geselnika za področje etnologije za Enciklopedijo Slovenije (pripravljiva MK), vsi pa so sodelovali tudi v raznih družbenih in strokovnih organizacijah. Posebej je treba omeniti štirimesečno strokovno izpopolnjevanje Sinje Zemljič—Golob v etnološki dokumentaciji v Musée des arts et traditions populaires v Parizu.

Več o delu ISN je v Letopisu SAZU za leto 1976 (v tisku), od koder so tudi pričujoči podatki.

M. Stanonik

SEKCIJA ZA GLASBENO NARODOPISJE ISN SAZU.

Raziskovalni in drugi delovni program za 1976 je obsegal tri glavne naloge ali skupine nalog glede na značaj dela v sekciji.

I. Terensko raziskovanje z zbiranjem gradiva na še neraziskanih ali malo raziskanih predelih slovenskega etničnega prostora. Raziskave med slovensko manjšino na avstrijskem Koroškem so večletni delovni projekt. V prvi fazi (l. 1976, z vključenim januarjem 1977) je bilo terensko delo usmerjeno v Ziljsko dolino. Kljub mnogim težavam je bilo zbrano sorazmerno bogato gradivo podatkov, predvsem z etnomuzikološkega in koreološkega področja (51 terenskih dni, ok. 18 ur magnetofonskih posnetkov). — Druga terenska raziskava je obsegala južno-zahodni del Pohorja, severno od Vitanja, ki je središče tega predela. Skupina štirih raziskovalcev je v 15 dneh zbrala 490 glasbenih enot poleg 105 obširnejših podatkov o petju, plesih, ljudskih glasbilih itd. — Manjša 8-dnevna raziskava je bila opravljena na Gori, tj. skupina naselij na visoki planoti nad Vipavo. — Bogato gradivo je prinesla tudi 4-dnevna sondažna raziskava na notranjskem Krasu pod Snežnikom (Juršiče, Podgraje, Kutežovo). — Poleg tega je bilo 10 enodnevnih ekskurzij ob posebnih prilikah za snemanje posameznih pevcev ali skupin.

II. Dokumentacija, transkribiranje, analiza in klasifikacija starejšega in v novejšem času nabranega gradiva. Pokazala se je potreba, da se pozorno proučijo rokopisne zbirke pesmi (besedil) iz prve polovice 19. stoletja v NUK, Ljubljana. Veliko tega gradiva namreč še ni bilo znano Štreklju in zato ni bilo upoštevano v njegovi veliki zbirki. Podrobno sta bila analizirana Ms. 434 in Ms. 472, ki večinoma obsegata rokopise Miha Kastelca; pri tem se je izkazalo, da je Korytko tudi sam zapisoval pesemska besedila neposredno od pevcev, kar doslej v ustrezni literaturi še ni bilo upoštevano. — V tem letu se je začelo precej obsežno delo za katalogizacijo še neobjavljenih pesemskih besedil

iz 170 rkp. zbirk, ki so bile Štreklju in Glonarju izročene ali naknadno poslane pred pripravami oz. med njimi za njuno veliko zbirko. Za klasifikacijo in katalogizacijo je bilo pripravljeno 3527 takih neobjavljenih pesmi. — M. Ramovš je kot etnokoreolog izdelal klasifikacijo slovenskih ljudskih plesov na podlagi zunanjih koreografskih značilnosti; temu bo sledila klasifikacija na snovi podrobnejše strukturne analize.

III. Referati, članki in študije, pripravljene za objavo. Že objavljeno v letu 1976:

Dr. Z. Kumer: (Ured.), Jahresbibliographie der Volksballadenforschung No. 5. 1975, Ljubljana 1976. (sourednika Rolf W. Brednich in J. Dittmar. Dr. V. Vodusek je bil sourednik pri objavah v seriji „Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja“ (v l. 1976 objavljeno šest knjižic: Uvod—Poročila; vprašalnice I, II, IV, V, VI).

Referati na raznih znanstvenih posvetovanjih v Jugoslaviji ali tujini: „Versuch eines Entwurfes des europäischen Balladentypenindex“ (Z. Kumer) — „Slovenska ljudska balada“ (Z. Kumer), prevedena tudi v nemščino in prirejena za objavo v Jahrbuch für Volksliedforschung pod naslovom „Slowenische Volksballade“. — „Les bergers Slovènes et leurs instruments“ (J. Strajnar). — „Labile Intonation einiger Intervalle in der Volksmusik in Rezija“ (V. Vodusek). — „Ljudska glasba v radijskem programu“ (J. Strajnar). — „Ljudska pesem in njena življenjska vloga danes“ (M. Terseglav).

Članki pripravljani za objavo v naslednjih številkah „Traditiones“: Pesem nočnega čuvaja na Slovenskem (Z. Kumer), Ples ob zimskem kresu (M. Ramovš), Neznani Vrazovi zapisi in drugo gradivo (V. Vodusek). — Za etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja so bile pripravljene tri nadaljne vprašalnice: Ples (M. Ramovš), Znanje o vremenu (M. Terseglav), Glasba (V. Vodusek). Zadnji je tudi prispeval poročilo o topografskem delu prejšnjega Glasbeno narodopisnega inštituta do 1972 ter sedanje sekcije v letih 1972—1974.

ETNOLOŠKI ODDELEK GORENJSKEGA MUZEJA V KRANJU. Etnološki oddelek pri Gorenjskem muzeju v Kranju je v letu 1976 nadaljeval z zbiranjem gradiva o planšarstvu v Bohinju in sicer v vaseh: Česnjica, Nemški rovt, Boh. Bistrica, Lepence, Jereka in Podjelje. Poleg ljudskega izročila je bilo zbrano tudi arhivsko gradivo in nad 80 fotografskih dokumentacij. V okviru te akcije je bilo arhitektonsko tehnično dokumentiranih tudi 5 planšarskih objektov; pastirski stan in tamar za živino na planini Javornik (v celoti), enocelčni pastirski stan na planini Zajamniki (v celoti) ter dvocelčni zidan stan in hlev na planini Zajamniki (delno).

V okviru akcije Gornjesavska dolina je bil posnet film Podkoren — naselje in arhitektura v tehnični realizaciji Naška Križnarja. (Letos imamo namen — v okviru možnosti seveda — dopolniti filmsko dokumentacijo ljudske arhitekture v Dolini z notranjimi ambientii podkorenskih hiš, razen tega pa tudi z dokumentacijo pomembnejših objektov v drugih dolinskih vaseh).

Akcija Arhitekturne meritve se, kot kaže, nagiba k zatonu; lani je nakazala sredstva le KS Kranj. Za dokumentacijo je določena baročna kašča na Jezerskem (delo ni končano).

Pri terenskem delu je bilo za muzej pridobljenih nad 100 etnoloških predmetov; največ v Bohinju in v vaseh Plavški rovt in Prihodi.

Etnolog je sodeloval z Zavodom za spomeniško varstvo v Kranju pri izdelavi predloga za spomeniško zavarovanje planinskih ambientov in planšarskih naselij v bohinjskih gorah. V organizaciji Zavoda za spomeniško varstvo v Novi Gorici je sodeloval tudi pri preverjanju stanja in dokumentaciji etnološko pomembnih objektov na potresnem območju v vaseh v okolici Kobarida.

V okviru razstavne dejavnosti je bila pripravljena razstava Poslikano pohištvo na Gorenjskem v Šivčevi hiši v Radovljici. V sodelovanju z Goriškim muzejem sta bili organizirani dve izmenjalni razstavi: Goriški muzej je gostoval v Kranju s svojo razstavo: Zasilna bivališča na Goriškem in Tolminskem po potresu 1976 — razstava je bila postavljena v stebriščni dvorani v Mestni hiši, Gorenjski muzej pa je v salonu Meblo gostoval s svojo razstavo: Kmečka naselja in arhitektura v Dolini.

Interno delo je bilo v preteklem letu usmerjeno v urejanje depojske zbirke in inventarizacijo. Pridobljen je prostor za zbiranje gradiva, ki prihaja s terena, začeli smo z načrtno preparacijo predmetov, inventariziranih je bilo nad 300 predmetov.

Anka Novak

LOŠKI MUZEJ, ŠKOFJA LOKA. INVENTARIZACIJA PREDMETOV. V letu 1976 je bilo inventariziranih — v inventarno knjigo in na kartotečne liste — 345 predmetov. Pridobljenih predmetov v tem letu je bilo 313 od tega 211 odkupljenih v znesku 11.149.— dinarjev in 102 darovana. Prevladujejo predmeti v zvezi s preurejanjem v zbirkah „Klobučarstvo“ in „Čipkarstvo“. Naknadno je bilo inventariziranih 32 klobučarskih predmetov, ki so bili prineseni leta 1949 v varstvo.

UREDITEV PODATKOV o materialni kulturi. Prevladujejo podatki v zvezi z glavninarstvom in klobučarstvom (nadaljevanje iz leta 1975) ter čipkarstvom — po arhivskih in terenskih zapiskih.

UREDITEV FOTOGRAFIJ — vpis 239 fotografij s poudarkom na klobučarstvu in čipkarstvu ter sistematična porazdelitev 515 fotografij v zvezi z nalogo: „Gorenja vas z okolico“.

UREDITEV 176 NEGATIVOV.

DEPONIRANJE. Tehnično delo — ustrezno zavarovanje drobnih predmetov ljudske umetnosti — grafične predloge — (420 kosov), odlitkov modelov loškega kruhka iz papirnate mase (169 kosov) ter vzorcev in čipk (228 kosov).

PREPARIRANJE PREDMETOV nabavljenih v letu 1976.

PRAKSA ŠTUDENTA 3. letnika FF—PZE za etnologijo v avgustu (ogled zbirke, inventarizacija odbranih predmetov v kartotečne liste, motivna ureditev in deponiranje modelov za mali kruhek; terensko delo v Škofji Loki v zvezi s prehrano (na podlagi vprašalnic etnološke topografije) in v Žireh o čipkarstvu (sestava vprašanj na podlagi objavljene literature).

SNEMANJE RTV Ljubljana v sitarski zbirki za izobraževalno oddajo. Izsledki raziskave o glavninarstvu OBJAVLJENA v Loških razgledih XXIII. PRIPRAVE v zvezi z raziskovalno nalogo Gorenja vas z okolico. Delo priprav na podlagi leksikonov, razgovorov, ogledov ter največ s sodelovanjem kustosa Demšarja, ki raziskuje arhivsko gradivo za to nalogo.

ZBIRKE. Za preureditev zbirke „Klobučarstvo“ in „Čipkarstvo“ je gradivo zbrano (predmeti, fotografije, besedila). Žal zbirki še nista preurejeni zaradi zavlačevanja mizarja (vitrine, panoji, podstavki).

Ureditev besedil in fotografij v zbirkah „Sitarstvo“ „Poljedelstvo, živinoreja, prehrana in promet“ ter „Stavbarstvo“.

ZUNANJE DELO. Pregled matičnih knjig v zvezi z raziskavama o glavninarski in klobučarski obrti za območje Škofja Loka, Stara Loka in Homec pri Kamniku v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani ter pregled dokumentov v Državnem arhivu in Ljubljani in Zgodovinskem arhivu, oddelku v Škofji Loki.

Terensko delo v Puštalu (glavninarstvo), v Škofji Loki (klobučarstvo), v Davči, Goropekah, Žireh in Puštalu (čipkarstvo), v Gorenji vasi, Dolenji in Gorenji Dobravi ter Dobravščah (raziskovalna naloga).

RAZGOVORI, NAPOTKI, ZAPISI IN DRUGO DELO S STRANKAMI.

Meta Sterle

ETNOLOŠKI ODDELEK POKRAJINSKEGA MUZEJA V MARIBORU. Delovno mesto kustosa za etnologijo je bilo zasedeno s 1. 7. 1976. Delo kustosa pripravnik je obsegalo v glavnem skrb za vzdrževanje zbirke, depoja, urejanje inventarne knjige in kartoteke ter doslej neurejene fototeke in negativoteke.

Etnolog je naredil idejni načrt za postavitev stalne etnološke zbirke v Gornji Radgoni, ki je bila odprta 26. nov. preteklega leta. Zbirka, nameščena v starem špitalu, obsega preko 100 razstavljenih predmetov, ki so bili zbrani v bližnji okolici G. Radgone. Žal pa o nobenem predmetu ni bilo na voljo ustrezne dokumentacije, kar je sploh negativna stran ljubiteljskega zbiranja.

Poleg tega je etnolog sodeloval z Zavodom za spomeniško varstvo Maribor in sicer od 26. 10. do 5. 11. 1976 pri dokumentaciji etnoloških spomenikov na širšem območju Maribora, ki je bila potrebna Zavodu za urbanizem Maribor. Terensko delo je v letu 1976 zaradi urejanja zbirke, fototeke in negativoteke izostalo. Kljub temu pa je etnolog priložnostno obiskal nekatere kraje, kjer bo v prihodnjih letih tekla načrtna etnološka obdelava (Duh na Ostrem vrhu, Fram in mestni predel Studence v Mariboru). Zbiranje arhivskega gradiva in literature za navedene kraje je v teku.

Kustos pripravnik se je seznanil tudi z delom bližnjih muzejev (Ptuj, Murska Sobota). Od 8. do 18. sept. preteklega leta se je udeležil mednarodnega srečanja etnologov in študentov etnologije „Seminarium ethnologicum“ v Prijepolju.

Stanje etnološke zbirke ob koncu leta 1976: od 1514 predmetov, kolikor je vpisanih v inventarni knjigi, jih je 534 nameščenih v stalni zbirki, drugi so v muzejskem depoju. V fototeki je 1546 urejenih in ustrezno dokumentiranih terenskih fotografij in okrog 400 še neurejenih. Negativoteka šteje 3359 črno-belih in barvnih negativov. Terenski arhiv vsebuje le gradivo s področja Pohorja in Prekmurja, ki je bilo zbrano v letih 1954 do 1958. Za poznejše obdobje terenski arhiv ni urejen, ampak so posamezni zapiski zbrani v zvezkih, ki so nečitljivi in za obdelavo neuporabni.

Od 1. 7. 1976 do konca leta je muzej pridobil 5 novih predmetov, žal pa je načrtno zbiranje oteženo zaradi neprimernih prostorov v depoju. S preureditvijo depoja, ki je v teku, bo rešen tudi ta problem.

Tone Petek

ETNOLOŠKI ODDELEK GORIŠKEGA MUZEJA V NOVI GORICI. Goriški muzej deluje na območju štirih občin: Nova Gorica, Tolmin, Ajdovščina in Sežana. Od 1. marca 1976 je v muzeju zaposlen spet en sam etnolog.

RAZSTAVE:

Zasilna bivališča na Tolminskem in Goriškem po potresu. (Nova Gorica, Sežana, Kranj)

Kmečka naselja in arhitektura v Dolini. (Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja iz Kranja.)

TERENSKA RAZISKAVE:

Kanalski Kolovrat (Idrsko). Namen raziskave je etnološka razstava s poudarkom na vsakodnevni migraciji s tega obmejnega področja, kjer prevladujejo mešana, delavsko—kmečka gospodinjstva.

Breginjski kot. Po septembrskem potresu, ko je bilo odločeno podiranje Breginja, je GM pričel veliko odkupno (spomeniško varstveno) akcijo, zlasti zbiranje notranje opreme. Hkrati pa je teklo anketiranje in dokumentiranje ljudsko kulturnega dogajanja. Namen raziskave je etnol. razstava, ki bi prikazovala stari in novi Breginj hkrati.

Obe terenski raziskavi se nadaljujeta še v letu 1977.

ZBIRKE:

Matična zbirka na gradu Kromberk je bila ukinjena zaradi zastarelosti in nadomeščena z eno občasni etnoloških razstav. Trentarska muzejska zbirka je bila v letu 1976 spremenjena in dopolnjena. Tolminska muzejska zbirka je po potresu okrnjena zaradi gostovanja Gimnazije v muzejskih prostorih. Gregorčičeva rojstna hiša na Vrtnem, kjer je tudi manjši ljudsko kulturni ambient, je zaradi popravila potresnih poškodb od novembra do nadaljnjega zaprta za obiskovalce. Zbirka Kraška hiša v Štanjelu nemoteno deluje. V letu 1976 je bila dopolnjena z novimi eksponati. Nadaljujejo se priprave za stalno zbirko ljudske kulture na področju na katerem deluje GM, v gradu Dobrovo v Brdih. V letu 1976 je bilo tam urejeno glavno skladišče etnol. eksponatov in začasna preparatorska delavnica. V letu 1977 bo etnološki oddelek brez prostorov za občasne razstave, ker bo grad Kromberk najbrž celo leto zaprt zaradi gradbene sanacije potresnih poškodb in drugih obnovitvenih del.

DRUGO:

Lansko leto je etnolog dokončal nalogo pri RSS (Filmografija slovenskega etnološkega filma). O tej temi je predaval tudi študentom etnologije na Filozofski fakulteti. Sodeloval je pri izdelavi vprašalnic za Etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja. S predavanjem o ljudski noši na Krasu je pomagal prirediteljem folklorne povorke v Dutovljah. Skupaj z drugimi delavci GM je ocenjeval potresno škodo na kulturnih spomenikih na Tolminskem in Goriškem. Za posvetovanje SED v Mariboru je pripravil referat o slovenskem etnološkem filmu. Etnološki oddelek GM je v letu 1976 vzpostavil tesno (dolgoročno) sodelovanje z delavci ISN pri SAZU, zlasti pri preučevanju planšarstva in z Gorenjskim muzejem pri izdelavi etnoloških filmov.

Naško Križnar

ETNOLOŠKI ODDELEK POKRAJINSKEGA MUZEJA V PTUJU. Z ureditvijo kletnih prostorov bivše grajske žitnice, ki so imeli že prvotno funkcijo vinske kleti, so bili dani prostorski pogoji za ponovno postavitev vinarske zbirke, ki je bila leta 1940 postavljena v mestnem stolpu ob Dravi in kjer je ostala do leta 1963.

Namen zbirke je v štirih velikih obokanih dvorah prikazati delo v vinogradu, prešanje grozdja, zorenje mošta, sodarsko delavnico, vskladiščenje vina in vinoč. Pri postavitvi zbirke so sodelovali tudi študentke etnologije: Dušana Murko, Karmen Müller, Breda Horvat in Vesna Šmid. Ob otvoritvi (8.8.1976) je izšel katalog Gorice in vino ter brošura z enakim naslovom, v kateri posamezni avtorji opisujejo zgodovino vinogradništva na Slovenskem Štajerskem (Ivo Zupanič), nekaj geografskih značilnosti vinogradništva v SV Sloveniji (Borut Belec), cepjarstvo in trsnicarstvo (Majda Čeh), zgodovinski razvoj vinarstva na Slovenskem Štajerskem (Anton Skaza), viničarstvo (Vladimir Bračič) in viničarje (Jožef Čuš).

Etnološki oddelek je v marcu leta 1976 pripravil razstavo Vlakno in izdelek, ki je prikazovala način izdelave tkanin, njihovo uporabo ter ročna dela žensk iz ptujske občine. Tudi to razstavo je spremljal katalog.

Oddelek je sodeloval z nekaj predmeti iz vinarske zbirke in predmeti iz Etnografskega muzeja v Beogradu tudi na vinskem sejmu v Ljubljani, kjer so dopolnjevali prikaz pridelovanja in porabe vina pri nas in po svetu.

Za raziskovalno nalogo Etnološki oris Rodnega vrha so bili zbrani statistični podatki o štetjih prebivalstva.

Terensko delo je bilo usmerjeno predvsem na zbiranje predmetov za vinarsko zbirko ter seveda tudi drugo gradivo. Tako je bilo nabrano na področju Slovenskih goric, Haloz, Ptujkega in Dravskega polja čez 700 predmetov, 631 pa jih je bilo pripravljanih in nato inventariziranih.

Stalna etnološka zbirka, ki je že nekaj let zaprta, je bila prenešana v depo, kjer bo spravljena do končanja obnovitvenih del v žitnici. Ta so se v letu 1976 nadaljevala, zaradi dotoka sredstev, ki jih je odobrila Kulturna skupnost Slovenije.

Podobno kot v preteklih letih, so bili dokumentirani (fotografirani) sejmi v Ptuj, kurentovanje, posamezne hiše, šege ob praznikih, delo v vinogradu itd.

Čeh Majda

VZDRŽEVANJE MUZEALIJ — V mizarski delavnici se vršijo manjši posegi, predvsem na lesenih predmetih. Doslej se je konserviralo lesene predmete le po postopku z namakanjem v kemikalije. Ker je ta postopek že zastarel in ker se predmetov v depolu, čeprav so dobro pobrisani, zaradi premalo zračnosti loteva plesen — je neustrezen. Pri postopku prepariranja postopno prehajamo na uničevanje insektov v lesu s plinom v plinski komori, zato smo kupili plinsko komoro.

V konservatorski delavnici se rja na kovini odstranjuje s suhim usmernikom s postopkom elektrolize. Tako se odstranjuje rja le iz grobih železnih etnografskih predmetov. Za konservacijo, restavracijo vseh arheoloških, kulturno-zgodovinskih, zgodovinskih in morda še drugih predmetov, se bomo morali tudi v prihodnje naslanjati na usposobljene strokovne delavnice naših centralnih republiških ustanov.

Muzealije so bile shranjene v dveh neprimernih (mrzlih in vlažnih) prostorih — depojih. Vsi očiščeni in konservirani predmeti so se prenesli v tri suhe prostore, v drugem nadstropju in razstavili na nove police. Veliki etnografski predmeti kot npr. preše, stope itd. so razstavljeni pod odprtimi arkadami v pritličju grada v M. Soboti. Vsi ti veliki predmeti naj bi bili vključeni v regionalni muzej na prostem.

Pri urejanju depojev smo izločili nekaj predmetov, ki so dotekli v muzej brez vsakršnih podatkov. Osemindeset lončarskih izdelkov smo podarili muzejski zbirki v Lendavi, dvajset lončarskih izdelkov v aranžerske namene za izložbe v blagovni hiši „Blagovnici“ M. Sobota in deset lončarskih izdelkov Slovenskemu etnografskemu muzeju v Ljubljani. Nekaj večjih konserviranih muzealij (skrinja, kolovrati, krnice, lampe in likalniki) pa smo tem ustanovam odstopili za simbolično odškodnino.

Poleg internega dokumentarnega in raziskovalnega dela je bila v poletnih mesecih dejavnost osredotočena na vodstvo po etnografskem oddelku muzeja, ki si ga je ogledalo 6692 obiskovalcev, od tega 30 skupin, v katerih je bilo 497 obiskovalcev.

Vlasta Koren

POROČILO O DELU ETNOLOŠKEGA ODDELKA POKRAJINSKEGA MUZEJA V MURSKI SOBOTI. RAZISKOVANJA. Meseca marca, maja in junija je potekala desetdnevna topografska akcija, ki jo je vodil kustos muzeja. Pri terenskem delu so sodelovali občasn strokovni sodelavci.

Pregledane so bile vasi: Adrijanci, Križevci, Domanjševci, Kuštanovci, Nuskova, Vaneča, Dolina, Selo, Kobilje in Fokovci. V tehnični dokumentaciji je zajet predvsem tloris temeljev, tloris pritličja, prečni prerez vzhodne in zahodne fasade, domačije v vasi Selo št. 77. Tehnično dokumentacijo je izdelala na terenu absolventka arhitekture tov. Pajtler Alenka iz M. Sobote.

V okviru topografske akcije je bila opravljena tudi tehnična dokumentacija najstarejše kleti v predelu „Ujtomas“ v Lendavskih goricah. Tov. Horvat Avgust, gradbeni tehnik iz Lendave je na predpisane obrazce za topografijo ljudske arhitekture vpisal tehnično situacijo terena, tloris kleti, prerez, fasado, detajle in konstrukcijske detajle. Z vso vneto in požrtvovalnostjo je sestavil še tehnično poročilo, opravil kopiranje, meritve na terenu, za kar zaradi skromno odmerjenih sredstev ni prejel primerne plačila.

Izdelanih je tudi 18 prostoročnih risb omenjenih kleti, ki so delo akademske slikarke Kiraly Suzane iz Lendave.

ARHIVSKI ODDELEK je s pridobitvijo dveh novih kartotečnih omar dobil možnosti za shajevanje in za razvrstitev kartotečnih listov terenskega gradiva in muzealij po stvarnem, krajevem in časovnem načelu.

ODKUP ETNOGRAFSKIH PREDMETOV: V svojem srednje-ročnem programu si je Pokrajinski muzej v Murski Soboti začrtal kot eno osrednjih nalog tudi razširitev etnografske zbirke. Del predvidenih nalog smo uresničili v letu 1976. Kupili smo kupinarske naprave. Kupinarstvo je bilo posebno močno razvito v Renkovcih in okolici, zato so tam še ohranjeni pripomočki, ki so služili nekdanjim nakupovalcem. V Turnišču se je odkupila kompletna zbirka orodja in opreme čevljarske delavnice. Ta dejavnost je v tem kraju prerasla v močno obrtništvo in novejši čas se je tam razvila čevljarska industrija. Prav tako se bo muzej v prihodnje postavljal s kompletno opremo sotlarske (jermenarske) delavnice. Novost je tudi zbirka opreme, ki predstavlja dejavnost Romov. Moški iz te skupine naših prebivalcev so se pogosto ukvarjali s popraviljem dežnikov, brušenjem nožev, krpanjem loncev... V odkupovalni akciji smo torej skušali dopolniti opremo dejavnosti, ki so navzven morda nekoliko manj znane kot lončarstvo, vendar se je v preteklosti z njimi ukvarjalo precej naših ljudi.

KRAŠKA MUZEJSKA ZBIRKA, POSTOJNA. Konec julija in v začetku avgusta je v okviru počitniške terenske prakse pri nas delal študent etnologije ob delu tov. Miran Karbič pod mentorstvom tov. Duše Krnel—Umekove.

V vasi Orehek pri Postojni je v okviru svoje teme „Stavbarstvo in notranja stanovanjska oprema“ evidencial, opisal in narisal devet domačij in eno stanovanje. Prekopiral je enajst letnic in okrasov, vklesanih v kamnite okenske okvire oziroma oboke vhodnih vrat ter v vasi napravil dvestošestnajst črno-belih in dvajset dia-posnetkov. Za etnološko zbirko je pridobil tudi sedem entoloških predmetov.

Vse gradivo je pri nas, vendar je treba fototeko in diateko še urediti. Dali bomo natisniti fototečne liste za etnološko fototeko.

Drugo delo se je omejilo na redno vzdrževanje razstavljenih predmetov etnološke zbirke.

Miran Karbič

POKRAJINSKI MUZEJ, KOPER. V letu 1976 nismo opravili nobenega dela na področju etnologije. Naš zavod je namreč že od leta 1970 brez tega kadra.

Pokrajinski muzej Koper je sodeloval le pri organizaciji terenskega dela in predavanja dr. Marije Makarovičeve iz Slovenskega etnografskega muzeja.

Dr. Makarovičeva je v okviru svojih nalog oz. programa proučevala ljudsko medicino ter v Pregari predavala o svoji raziskovalni nalogi, ki jo je opravila v tej vasi.

Salvator Žitko

POKRAJINSKI MUZEJ, CELJE. V letu 1976. je bilo v etnološkem oddelku potrebno do kraja urediti fototeko, ki je sedaj dopolnjena s krajevno in predmetno kartoteko fototečnih listov.

Nadaljevali smo z odkupovanjem predmetov za izpolnjevanje naše zbirke, kot so: lončene in kovinske posode, mizarsko, kolarsko in čevljarsko orodje itd. Večina predmetov je bila odkupljena na Kozjanskem. Predmeti so v dobrem stanju, zato restavratorski posegi niso bili potrebni, konservatorsko pa je bil obdelan en predmet.

Izdelana je bila tehnična dokumentacija stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij na Paškem Kozjaku, ki je potekala leta 1973/74 in še ni končana.

Meseca aprila je bila v Likovnem salonu v Celju razstava: „Zanimivosti iz naše etnološke zbirke“. Razstava sodi v krog priprav za postavitve stalne etnološke zbirke v pritličju Stare grofije. Zbirka naj bi bila odprta ob 100-letnici ustanovitve muzeja, to je leta 1982. Ker se je zanimanje zanjo povečalo upamo, da bodo predvidene zbirke do tega roka res postavljene.

Vlado Šlibar

DOLENJSKI MUZEJ, NOVO MESTO. Leta 1976 se Dolenjskemu muzeju ni posrečilo razpisati delovno mesto kustosa-etnologa, zato je delo v oddelku potekalo s pomočjo zunanjih sodelavcev.

Redno muzejsko delo je obsegalo dopolnjevanje fototeke, zapisov in pridobivanje gradiva na terenu.

TERENSKO DELO

Skupina študentov etnologije je v času od 1. do 10. julija 1976 opravila pod vodstvom mentorja etnologa Janeza Bogataja, raziskave mlinov in žag na reki Mirni in njenih pritokih: Bistrica, Jeseniščica, Zabrščica, Sotla, Sklepnicca, Gradiški potok in Potok.

Evidentiranih je bilo 52 objektov (mlinov, žag in kovačij), od katerih stalno ali začasno dela le še 9.

Terensko gradivo obsega poleg terenskih zapisov tudi 35 tlorisov, 313 črno-belih fotografij, 25 dia-posnetkov ter nekaj predmetov.

Odkupljena je bila baročna lesena plastika sv. Jere z Gorjancev. V restavratorski delavnici Zavoda za spomeniško varstvo SRS v Ljubljani je bila konservirana lesena plastika sv. Gala.

Muzej je svoje zbirke povečal za: 49 predmetov, 403 fotografije, 333 negativov, 25 dia-posnetkov, 268 terenskih zapisov in 32 risb.

Slavka Ložar

BELOKRANJSKI MUZEJ, METLIKA. Belokranjski muzej v letu 1976 še ni imel svojega etnologa in je zaradi drugih nujnih del v muzeju delo na etnološkem področju počivalo. Vendar je bila vsa etnološka zbirka v treh razstavnih sobah na novo postavljena in prav tako so bili urejeni depoji. Prepariranih in zaščitenih je bilo precej predmetov. Etnološka zbirka se je povečala za deset eksponatov in je ob koncu leta 1976 štela 1594 predmetov.

Jože Dular

OBVESTILA

24. kongres Zveze duštev folkloristov Jugoslavije bo predvidoma od 4.10. do 8.10. 1977 v Piranu.

Plenarne teme bodo naslednje:

1. Ljudska kultura na Slovenskem Krasu.
2. Odsevi socialnih razmer v ljudski kulturi.
3. Razmerje med folkloristiko in etnologijo.
4. Tovariš Tito v ljudski ustvarjalnosti NOB, revolucije in obnove.

15. posvetovanje etnologov Jugoslavije in redna skupščina ZEDJ bo v Novem Pazarju med 19.9. in 23.9. 1977. Okvirni naslovi tem:

1. Tema kraja – Novi Pazar
2. Sodobni etnični procesi v Jugoslaviji (migracije, formiranje etničnih skupin ipd.)
3. Kolektivni ljudski zbori in prazniki (vašari, sejmi, proslave . . .) – tradicija, transformacija in inovacije.

BIBLIOGRAFIJA

UDK 016:39 „1976“

BIBLIOGRAFIJA NALOG ŠTUDENTOV PZE ZA ETNOLOGIJO V LETU 1976

Okrajšave: P – proseminarska naloga, S – seminarska naloga, D – diplomska naloga.

POLJEDELSTVO

1. Irgl Ivan: Poljedelstvo na Kogu po drugi svetovni vojni. P. Tipkopolis. 14. str.

ŽIVINOREJA

2. More Jasna: Vloga in pomen prašičereje v vasi Kronovo na Dolenjskem od prve svetovne vojne do danes v okviru prašičereje na Slovenskem. P. Tipkopolis. 10 str., priloge.

LOVSTVO

3. Berce Branka: Lov in način življenja lovcev v Lovski družini Ribnica. S. Tipkopolis. 34 str., priloge.

ROKODELSTVO IN OBRT

4. Delak Zvezda: Delo fижakarjev in čolnarjev na Bledu. P. Tipkopolis. 19. str., priloge.
5. Jugovec Inja: Lončarska obrt v Ptujju in njena aktualnost. P. Tipkopolis, 18 str., priloge.

GOZDNO GOSPODARSTVO

6. Kušar Olga: Delo v gozdu kot glavni ali dodatni vir zaslužka Rovtarjev od zadnjih desetletij 19. stoletja do leta 1975. S. Tipkopolis. 37 str., priloge.

TRGOVINA

7. Arh Mojca: Trgovina v Tomišlju pri Igu. S. Tipkopolis. 25 str.
8. Gorup Ino: Sejmarstvo v Ptujju. S. Tipkopolis. 21 str., priloge.

PREHRANA

9. Murko Dušana: Prehrana na Planini pod Golico. P. Tipkopolis. 27 str., priloge.

SOSEDSTVO

10. Rode Marijan: Medsebojni in sosedski odnosi v Žužemberku. S. Tipkopolis, 37 str., priloge.

DRUŽBENE ORGANIZACIJE

11. Kavčič Milojka: Primerjava načina življenja v sokolskih društvih Mariborski Sokol – Maribor Matica in Studenci. S. Tipkopolis. 66 str., priloge.

PRIJATELJSTVA, POZNANSTVA IN KLIKE

12. Juhart – Thaler Breda: Sklepanje prijateljskih zvez v centru Ljubljane od leta 1946 do danes. P. Tipkopolis. 58 str.

ŠEGE

13. Kozar – Mukič Marija: Šege življenskega cikla na Gornjem Seniku. S. Tipkopolis. 39 str., priloge.

LJUDSKA GLASBILA – GODCI – GOČEVSTVO

14. Omerzel Mira: Godčevstvo in ples ter ljudski instrumenti v Vitanju in okolici. P. Tipkopolis. 63 str., priloge.